

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра Клінічної медицини

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності

нервової системи

(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти)

(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи» підготовки «бакалавра», галузі знань - 22 «Охорона здоров'я», спеціальності - 227 – «Фізична терапія, ерготерапія», за освітньою програмою - «Фізична терапія, ерготерапія»

Розробник: Якобсон О.О., к.мед.н., доцент кафедри клінічної медицини

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри **клінічної медицини**

протокол № 6 від 27.01.2021 р.

Завідувач кафедри: (Галей М. М.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань - 22 «Охорона здоров'я», Спеціальність- 227 «Фізична терапія, ерготерапія», освітня програма - «Фізична терапія, ерготерапія», бакалавр	Нормативна
		Рік навчання 4
		Семестр 7, 8-ий
Кількість годин / кредитів 300/10		Лекції 50 год.
		Практичні (семінарські) год. Лабораторні <u>86</u> год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 146 год.
		Консультації 18 год.
Мова навчання українська		Форма контролю: екзамен

II. Інформація про викладача

Якобсон Олена Олександрівна

Кандидат медичного наук

Доцент кафедри клінічної медицини

Контактна інформація +38050745-08-97; jacobson.helen@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи» є базовою дисципліною для студентів спеціальності - 227 «Фізична терапія, ерготерапії» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»

Кінець ХХ ст. і початок третього тисячоліття, на жаль, характеризуються тенденцією до погіршення стану нервово-психічного здоров'я населення України. Соціально-економічна нестабільність призводить до кількісних та якісних змін структури неврологічної захворюваності населення. Ця нестабільність спричинює негативний вплив на кількість деструктивно-дестабілізуючих та соціально зумовлених стресогенних чинників, а також зростанням неврологічної патології в населення.

Крім того, зростає відсоток цереброваскулярних, вірусних уражень центральної нервової системи, пухлин, кількість випадків синільних патологій, що негативно сказується на структурі неврологічної захворюваності

населення України.

Метою викладання навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи» є вивчення основних симптомів і синдромів ураження нервової системи, визначення етіологічних факторів та патогенетичних механізмів розвитку основних неврологічних захворювань, вміння формувати синдромальний діагноз неврологічним хворим, спираючися на заключення лікаря-невролога та данні лабораторно-інструментальних методів дослідження.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи» є:

- _____ Визначити основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи.
- _____ Інтерпретувати дані функціональної анатомії та клінічної фізіології нервової системи.
- _____ Визначити етіологічні фактори та патогенетичні механізми розвитку основних неврологічних захворювань.
- _____ Ставити попередній синдромальний діагноз основних неврологічних дисфункцій
- _____ Вміти аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження в неврологічній практиці
- _____ Опанувати основні методи контролю, які використовуються при фізичній терапії хворих з неврологічною патологією.

2. Результати навчання (компетентності).

- ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
- ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП)
- ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та

нормами професійної етики.

- ПР 17. Оцінювати результати виконання програми фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 3), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

1. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовний модуль 1. Обстеження, методи оцінки та контролю в загальній неврології						
Тема 1. Принципи будови та функціонування нервової системи. Рухова система. Кровообіг головного мозку.		4	6	9		РМГ /3
Тема 2. Оцінка та методи обстеження при порушенні рухів. Пірамідна система. Симптоми центрального і периферичного парезів		2	6	9	2	ДС /3
Тема 3. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Мозочок, та синдроми його ураження. Паркінсонський синдром. Гіперкінетичний синдром.		4	8	9	2	РЗ/К/4
Тема 4. Оцінка та методи обстеження чутливої системи, симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості		4	4	9	1	Т/2
Тема 5 Оболонки головного і спинного мозку. Ліквор. Поняття про менінгіальний синдром.		2	4	9	1	РЗ /2
Тема 6. Оцінка та методи обстеження при патології черепномозкових нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми.		4	6	9	2	Т/3
Разом за змістовним модулем 1	116	20	34	54	8	17
Змістовний модуль 2. Обстеження, методи оцінки та контролю в спеціальній неврології						
Тема 7. Судинні		6	12	12	2	РЗ/К/3

захворювання головного та спинного мозку. Ішемічний та геморагічний інсульт						T/2
Тема 8. Головний біль. Порушення сну і стану бадьорості.		4	4	8	2	T/2 P3/K/2
Тема 9. Менінгіти.		2	4	9	1	P3/K/2
Тема 10. Арахноїдіти. Енцефаліти.		2	4	9	1	T/2
Тема 11. Поліомієліт. Гострий мієліт.		2	4	9		T/2
Тема 12. Захворювання периферичної нервової системи. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи		4	8	9	2	T/1 P3/K/1
Тема 13. Захворювання периферичної нервової системи. Ураження окремих спинномозкових нервів.		4	4	9	1	P3/K/1
Тема 14. Захворювання периферичної нервової системи. Множинні ураження корінців нервів.		2	4	9	1	T/2
Тема 15. Соматоневрологічні синдроми.		2	4	9		P3/K/1
Тема 16. Професійні і побутові нейроінтоксикації.		2	4	9		P3/K/1
Разом за модулем 2	184	30	54	90	10	23
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						T3/60
ІНДЗ						
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів	300	50	86	146	18	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

2. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	<p align="center"><u>Принципи будови та функціонування нервової системи. Рухова система. Кровопостачання головного мозку.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: 1. Локалізація функцій в корі головного мозку. Синдроми ураження.</p>	9
2.	<p align="center"><u>Оцінка та методи обстеження при порушенні рухів. Пірамідна система. Симптоми центрального і периферичного парезів</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: Патологічні рефлекси верхніх та нижніх кінцівок</p>	9
3.	<p align="center"><u>Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Мозочок, та синдроми його ураження. Паркінсонічний синдром. Гіперкінетичний синдром.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: Мозочок, симптоми та синдроми його ураження</p>	9
4.	<p align="center"><u>Оцінка та методи обстеження чутливої системи, симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: Порушення температурної чутливості. Порушення глибокої чутливості.</p>	9
5.	<p align="center"><u>Оболонки головного і спинного мозку. Ліквор. Поняття про менінгіальний синдром.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: 1. Оболонки головного й спинного мозку, цереброспинальна рідина, фізіологія ліквороутворення. 2. Патологія ліквору. Менінгеальний та лікворно-гіпертензійний синдроми.</p>	9
6.	<p align="center"><u>Оцінка та методи обстеження при патології черепно мозкових нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: 1. Особливості обстеження окоmotorних нервів 2. Поняття про бульбарний та псевдобульбарний синдром</p>	9
7.	<p align="center"><u>Судинні захворювання головного та спинного мозку. Ішемічний та геморагічний інсульт</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: 1. Ендартеріт судин мозку, базальний менінгіт, менінгомієліт, менінгорадикуліт 2. Транзиторні ішемічні атаки, етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика</p>	12
8.	<p align="center"><u>Головний біль. Порушення сну і стану бадьорості.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: 1. Мігренозні болі. 2. Кластерні головні болі</p>	8
9.	<p align="center"><u>Менінгіти.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання: Менінгіти: гнійні (менінгококові та вторинні) і серозні (ентеровірусні, лімфоцитарний хориоменінгіт, паротитний,</p>	8

	туберкульозний).	
10.	<u>Арахноїди. Енцефаліти.</u> Перелік питань для опрацювання: 1. Енцефаліти: епідемічний, кліщовий, полісезонні, герпетичний, ревматичний, при краснусі, вітряній віспі, кору, підгострий склерозуючий паненцефаліт, поствакцинальні 2. Церебральні арахноїди.	8
11.	<u>Поліомієліт. Гострий мієліт.</u> Перелік питань для опрацювання: 1. Особливості клінічної картини поліемієліту. Вакцинальний поліемієліт. 2. Гострий мієліт, особливості контролю за станом пацієнта.	8
12.	<u>Захворювання периферичної нервової системи.</u> <u>Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи</u> Перелік питань для опрацювання: Боковий аміотрофічний склероз.	8
13.	<u>Захворювання периферичної нервової системи. Множинні ураження корінців нервів.</u> Перелік питань для опрацювання: Діабетична полінейропатія	8
14.	<u>Захворювання периферичної нервової системи. Ураження окремих спинномозкових нервів.</u> Перелік питань для опрацювання: Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	8
15.	<u>Соматоневрологічні синдроми.</u> Перелік питань для опрацювання: Соматоневрологічні синдроми при захворюваннях легень, серця, системи крові, ендокринної системи, колагенозах	8
16.	<u>Професійні і побутові нейроінтоксикації.</u> Перелік питань для опрацювання: Інтоксикація свинцем. Інтоксикація ртуттю та талієм	8
	Разом	146

5. Політика оцінювання

Дисципліна «Основи загальної патології» складається з двох змістових модулів. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. Виконання МКР (максимум 60 балів).

МКР проходить у вигляді написання тестових завдань двох рівнів складності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-

10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагиату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу

6. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту.

Питання підготовки до іспиту

1. Клінічна анатомія спинного мозку. Спінальне рефлекторне кільце.
2. Рефлекси та методи їх дослідження.
3. Довільні рухи, види паралічів, синдроми рухових розладів.
4. Симптоми ураження кортико-мускулярного шляху на різних рівнях.
5. Мозочок. Основні анатомо-фізіологічні дані. Методики дослідження рівноваги, координації рухів, проби на асинергію, дослідження ністагму, письма, мови, тону м'язів.
6. Симптоми ураження півкуль мозочка, його шляхів та черв'яка
7. Чутливість, види (суб'єктивні і об'єктивні) і типи порушення. Синдроми чутливих розладів
8. Середній мозок. Анатомія, симптоми ураження окорухових (III, IV і VI пари), I, II пар черепних нервів. Методика дослідження.
9. Мозковий міст. Симптоматика ураження черепних нервів групи мосто-мозочкового кута (V, VII, VIII пари).
10. Довгасти мозок. Семіотика пошкодження каудальної групи (IX, X, XII) черепних нервів. Бульбарний, псевдобульбарний синдроми
11. Локалізація функцій в корі головного мозку. Синдроми ураження.
12. Оболонки головного й спинного мозку, цереброспінальна рідина, фізіологія ліквороутворення.
13. Патологія ліквору. Менінгеальний та лікворно-гіпертензійний синдроми.
14. Симптоми ураження вегетативної нервової системи на різних рівнях
15. Судинні захворювання головного та спинного мозку.
16. Початкові прояви недостатності мозкового кровопостачання
17. Минущі порушення мозкового кровопостачання
18. Ішемічний інсульт,
19. Дисциркуляторна енцефалопатія
20. Геморагічний інсульт.
21. Менінгіти: гнійні і серозні

22. Енцефаліти: епідемічний, кліщовий, полісезонні, герпетичний, ревматичний, при краснусі, вітряній віспі, кору, підгострий склерозуючий паненцефаліт, поствакцинальні
23. Церебральні арахноїдіти
24. Поліомієліт.
25. Демієлінізуючі захворювання нервової системи: розсіяний склероз, гострий розсіяний енцефаломієліт (ГРЕМ) (оптикоенцефаломієліт, енцефаломієло-полірадикулоневрит, поліенцефаломієліт, дисемінований мієліт).
26. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
27. Огляд хворих з неврологічними проявами остеохондрозу хребта.
28. Огляд хворих з невритами, невралгіями, поліневритами.
29. Принципи реабілітації хворих з захворюваннями нервової системи.

7. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Нервові хвороби / Віничук С.М., Дубенко Є.Г./.-К.:Здоров'я, 2001.- 696 с.
2. Нервові хвороби: Підручник: Пер. з рос. / О.А.Ярош, І.Ф.Криворучко, З.М.Драчова та інш. За ред. проф.О.А. Яроша./- Київ: Вища школа, 1993.- 487с.
3. Нервные болезни. Учебник./ Е.И. Гусев, В.Е. Гречко, Г.С. Бурд; Под ред. Е.И.Гусева. – М.: Медицина, 1988. – 640 с.
4. Скоромец А.А. Топическая диагностика нервной системы. М., 1989.

Допоміжна література

5. Болезни нервной системы. - 2т. под ред. Н. Н. Яхно, Д.Р. Штульмана, П.Б. Мельничука. - М., "Медицина", 2007
6. Биллер Х. Практическая неврология: Т.1.Диагностика:-М:Мед.лит, 2008. -512 с.
7. Вейн А.М., Вознесенская Т.Г., Воробьева О.В. и др. Вегетативные расстройства - М., "Медицина", - 1998

8. Голубев В.Л., Вейн А.М. Неврологические синдромы. Руководство для врачей: «Эйдос Медиа», 2002. - 832 с.
9. Избранные лекции по неврологии /под. Ред прф. Голубева В.Л./ - Эйдос Медиа», 2006. - 624 с..